

Program pracy z Chórem „Sempre”

Założenia ogólne

Autor: mgr Olivia Kaczyńska

WSTĘP

Sempre (wł.) – zawsze, stale. Śpiewać można zawsze, w każdym wieku. Chór "Sempre" to okazja, by wykorzystać swoją pasję do śpiewania przez młodzież i dorosłych. W repertuarze zespołu jest muzyka wartościowa, piękna i poruszająca, zarówno klasyka jak i rozrywka.

Oferta zajęć skierowana jest dla młodzieży gimnazjalno-licealnej (od ok. 13 roku życia), studentów oraz dorosłych mieszkańców gminy Lesznówola.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Głównym założeniem programu jest umożliwienie młodzieży i dorosłym na różnym etapie wykształcenia muzycznego, a także w różnym wieku czerpania radości ze wspólnego muzykowania. Istotą działania Chóru w Ośrodku Kultury jest:

- Być wizytówką „dobrego” wychowania muzycznego gminy.
- Ubarwiać swoimi występami lokalne uroczystości.
- Rozwijać muzyczne zainteresowania i wokalne umiejętności mieszkańców gminy.
- Koncertować.

Zajęcia powinny być prowadzone 1 raz w tygodniu przez 120 minut (2 godziny). Siedzibą zespołu jest Gminny Ośrodek Kultury w Lesznówoli, filia Łazy przy ul. Przyszłości 8.

Każda próba zespołu, po rozśpiewaniu (zbiorowej emisji głosu) jest podporządkowana wcześniej wybranemu i aktualnie opracowywanemu repertuarowi.

CELE:

Cele artystyczne:

- Umuzykalnienie – zarówno śpiewających jak i słuchaczy, czyli rozmiłowanie się w śpiewaniu.
- Poznawanie zasad muzyki umożliwiające czytanie zapisu nutowego.
- Kształcenie wokalne i emisyjne głosu członków Chóru.
- Realizowanie koncertów dla środowiska lokalnego.
- Podjęcie współpracy z innymi zespołami pracującymi na terenie Gminy Lesznówola – np. orkiestrą, grupą teatralną, taneczną – i przygotowanie wspólnego występu w ramach korelacji sztuki.

Cele wychowawcze:

- umiejętność współpracy z innymi, koleżeństwa, tolerancji,
- umiejętność podporządkowania grupie oraz dyrygentowi,
- odpowiedzialność indywidualna i zbiorowa – za działania własne i grupy,
- umiejętność opanowywania tremy przed występami oraz publicznością,
- wyrabianie śmiałości,
- podnoszenie poczucia własnej wartości.
- wyrabianie wrażliwości na wartości estetyczne,
- ćwiczenie koncentracji i pamięci,
- kształcenie dyscypliny i punktualności.

HASŁO	ZADANIA	METODY	PRZEWDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZESTNIKA
Prawidłowa emisja głosu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dbanie o higienę głosu wokalisty. 2. Poznanie prawidłowej postawy śpiewaczej. 3. Prawidłowe branie oddechu i gospodarowanie nim. 4. Prawidłowa artykulacja. 5. Czystość dźwięku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia oddechowe. • Ćwiczenia piano, mormorando. • Ćwiczenia emisyjne, zawsze dopasowane do bieżącego repertuaru). • Śpiewanie fraz na jednym oddechu. • „Łamijęzyki” – ćwiczenia na dykcję i artykulację, usprawniające aparat wokalny. • Solmizacja relatywna – ćwiczenia na czystość dźwięków 	<ul style="list-style-type: none"> • Oddycha torem brzuszным podczas mówienia i śpiewania. • Stosuje prawidłową dykcję przy czytaniu tekstów. • Bierze oddech we właściwym miejscu tekstu. • Samodzielnie czysto intonuje dźwięk; na sugestie dyrygenta potrafi odpowiednio zareagować i poprawić intonację. • Czysto śpiewać utwór.
Zasady współpracy w chórze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeganie regulaminu Chóru. 2. Nauka odczytywania komunikatów dyrygenta „z ręki” – z gestów. 3. Starsi stażem członkowie Zespołu pomagają młodszym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Regulamin Chóru. • Praca z dyrygentem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzega ustalonego regulaminu Chóru, aktywnie i twórczo uczestniczy w jego próbach. • Jest wyrozumiały dla innych, służy pomocą młodszym członkom.
Zachowanie na koncertach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dbanie o prezencję własną i całego Chóru. 2. Kontakt z widownią. 3. Umiejętność poruszania się na scenie. 4. Ewentualnie: obycie z mikrofonami pojemnościowymi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dbałość o swój strój Zespołowy, jego estetykę oraz swoją teczkę do nut. • Ćwiczenia przed lustrem. • Ćwiczenia umuzykalniająco – ruchowe. • Wejście i zejście ze sceny. • Ewentualnie: ćwiczenia z mikrofonami pojemnościowymi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na czas i w odpowiednim stroju stawia się na koncercie. • Układa i przygotowuje nuty do występu. • Odpowiednio zachowuje się podczas koncertu. • Potrafi włączyć i wyłączyć mikrofony, śpiewa do nich odpowiednio ustalając odległość i siłę głosu.
Kształcenie muzyczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontakt z zapisem nutowym 2. Poznawanie elementów, z jakich składa się muzyka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizowanie wybranych fragmentów nut, pod kątem rytmu, melodii, dynamiki, artykulacji – ukazywanie związków melodii z zapisem nutowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Odnajduje w nutach żądany fragment. • Realizuje oznaczenia dynamiki, artykulacji, tempa, repetycji. • Odczytuje z nut kierunek melodii. • Realizuje frazy muzyczne.
Śpiewanie wielogłosowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształcenie wrażliwości słyszenia wokalnego. 2. Kształcenie strojenia linearnego i harmonicznego. 3. Kształcenie w zakresie warstwy słownej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia wg koncepcji Z. Kodaly'a – osiągnięcie umiejętności na poziomie wystarczającym do samodzielnego czytania nut głosem w zakresie podstawowym. • Śpiewanie kanonów. • Śpiewanie utworów dwu-, trzy- i czterogłosowych. • Analiza poetycka tekstu, pod kątem symboliki, znaczeń – wpływ na interpretację tekstu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewać w kanonie (do 6 głosów). • Śpiewać utwory w dwu-, trzy- i czterogłosie.

METODY OCENY REALIZACJI PROGRAMU

Obszar ewaluacji:

Program działań Chóru "Sempre", próby chóru, koncerty, konkursy.

Pytania kluczowe:

- Czy śpiewanie w chórze przyczyniło się do rozwoju muzycznego członków?
- Jaki repertuar chórzyci śpiewają najchętniej?
- Jaki repertuar jest najbardziej atrakcyjny dla słuchaczy ze środowiska lokalnego?
- W jaki sposób program uwzględnia potrzeby i zainteresowania członków?
- Czy istnienie chóru spełniło oczekiwania Gminnego Ośrodka Kultury?

Metody:

Obserwacje, ankiety, opinie widzów, nagrania video, zdjęcia.

Plan dydaktyczny Chóru "Sempre" na rok 2016/2017

Podstawowym celem istnienia chóru jest umuzykalnienie społeczeństwa – i to zarówno śpiewających, jak i słuchaczy. W pracy z zespołem równie ważne jak rezultaty artystyczne są cele wychowawcze. Należą do nich: umiejętność współpracy z innymi, umiejętność podporządkowania grupie [i dyrygentowi], odpowiedzialność indywidualna i zbiorowa [za działania własne i grupy] wrażliwość na wartości estetyczne, koncentracja i pamięć.

Do zadań chóru należy kształcenie umiejętności i postaw. Poniżej podaję główne kierunki kształcenia Zespołu:

1. Kształcenie wokalne. Odbywa się ono zawsze i nie wolno się bez niego obyć. Przede wszystkim powinno ono być zbiorowe [emisja zbiorowa]. Główną formą kształcenia zespołowego jest **rozśpiewanie**. Kształcenie wokalne powinno też objąć kształcenie indywidualne. Należy dążyć, aby każdy członek Zespołu był kształcony indywidualnie. Można albo uczyć go podstaw techniki wokalne, albo w celu dokonania korekty wokalne. Rozśpiewanie musi być powiązane z aktualnie przygotowywanym repertuarem. Nie tylko przygotowuje do pracy, ale jest też jej integralną częścią.
2. Kształcenie muzyczne. Obejmuje ono m.in.: kontakt z zapisem nutowym [ukazywanie związków z zapisem]; wrażliwość słyszenia; słyszenie wokalne; strojenie linearne i harmoniczne.
3. Kształcenie w zakresie warstwy słownej – wrażliwość na literaturę, na poetykę, na stylowość tekstu. Poetyka musi mieć wpływ na interpretację, która ma wpływ na stylowość tekstu.
4. Kształcenie pod względem „wychowania muzycznego”. Podmiotem takiego wychowania jest społeczeństwo. My je wychowujemy poprzez wychowywanie członków zespołu, ale też poprzez występy. Wiąże się z tym także uświadamianie muzyczne – chodzenie na koncerty, do opery, teatru muzycznego. Zespół musi być przygotowany do odbioru, wiedzieć coś wcześniej na ten temat, a potem powinno być jeszcze krótkie omówienie. „Bywalczy koncertów” są znacznie łatwiejsi w kształceniu. Szybciej przyswajają melodię, rytm, niuanse interpretacyjne itp. Dlatego też warto wyrabiać u młodzieży dobry gust muzyczny.
5. Kształcenie postaw ludzkich. Podczas zbiorowego śpiewu [zespołowego] wykształca się poczucie koleżeństwa, solidarności, wspólnoty, odpowiedzialności. Badania ukazują, że członkowie zespołów wokalnych są punktualni, lepiej pracują w grupie itp.

Tematyka repertuaru:

1. Repertuar przeznaczony na najbliższy koncert (z uwzględnieniem różnego cyklu przygotowawczego każdego utworu).
2. Repertuar pedagogiczny – utwory [lub ich fragmenty] służące szkoleniu (w całości jeszcze niewykonalne).
3. Utwory opisujące środowisko, w którym zespół działa. Nie można rezygnować z repertuaru „ludowego” [opracowania muzyki ludowej]. Młodzież musi czuć, że muzyka przez nich wykonywana jest związana z ich życiem. Z tego też powodu czasem warto ulec tzw. „hitomanii”.
4. Repertuar stały – grupa utworów, które mogą być wykonane zawsze – trzeba je pielęgnować, powtarzać i odnawiać. Do tej grupy należą: utwory o środowisku, pieśni patriotyczne, hymny, utwory kompozytorów z regionu i kolędy.
5. Utwory towarzyskie – do „pośpiewania” sobie na spotkaniach chóralnych, wycieczkach itp.

Tematyka zajęć jest ściśle podporządkowana wyżej wymienionym punktom. Podczas każdego zajęcia musi być rozśpiewanie i zbiorowa emisja głosu.

Plan artystyczny Chóru "Sempre" na rok 2016/2017

Chór "Sempre" powinien koncertować, gdyż publiczne wystąpienia są dla członków zespołu dodatkowym bodźcem motywującym do lepszej pracy. Jednak należy przy tym pamiętać, że nieudany występ spowodowany niedostatecznym przygotowaniem (a podyktowany tylko chęcią „pokazania się”) powoduje długotrwałe pogorszenie jakości pracy zespołu. Dlatego też należy dołożyć wszelkich starań, aby koncerty były starannie przygotowane i w odpowiednich odstępach czasowych.

Przewidywany kalendarz występów:

Grudzień/Styczeń – koncert kolęd

Marzec/kwiecień – koncert wiosenny

Czerwiec – koncert doroczny

W tym roku priorytetem w pracy zespołu jest czysty śpiew wielogłosowy. Utwory dobierane są pod kątem możliwości wykonawczych uczestników – czyli trudne utwory dwugłosowe (a cappella lub z akompaniamentem nie dublującym partii wokalne) oraz utwory trzy- i czterogłosowe o poziomie trudności od łatwego do średnio trudnego. W kanonie należy starać się uzyskać czysty 4-głos. Należy dążyć, aby jak najwięcej utworów wykonywanych publicznie było utworami wielogłosowymi, aby przyzwyczaić chórzystów do tego typu literatury muzycznej także na występach, a nie tylko podczas prób. Trudność polega na tym, że w małym chórze (w zasadzie w zespole kameralnym każdy śpiewa prawie jak solista – pełna obsada to najwyżej 2-4 osoby w głosie), więc musi z siebie dawać wszystko. Nie może też liczyć na „schowanie” się w większej grupie osób w swoim głosie (jak to się często dzieje w dużych chórach). Aby to osiągnąć dobrze byłoby organizować **warsztaty wokalne** (najlepiej z innym zespołem, co umożliwia wymianę doświadczeń) przynajmniej 2 razy w roku.

Drugim priorytetem jest **zaistnienie w środowisku lokalnym, promowanie kultury wysokiej** i pozytywnych wartości wśród mieszkańców gminy Lesznowola.

Regulamin Chóru "Sempre"

Obowiązujący Regulamin ma bardzo duże znaczenie dla uporządkowania pracy zespołu. Ujednolicenie zasad dla wszystkich jest konieczne dla utrzymania dyscypliny tak wewnętrznej jak i zewnętrznej członków. Chór musi być jednostką reprezentacyjną, promującą kulturę, stąd tak ważne przestrzeganie kryteriów przez każdego uczestnika.

1. Członkowie są zobowiązani do regularnego i punktualnego przychodzenia na próby.
2. Występy są obowiązkowe. Kwalifikacja do występu uzależniona jest do ilości prób oraz stopnia opanowania materiału.
3. Na każdych zajęciach jest sprawdzana lista. Jeśli członek nie uczęszcza na próby przez okres 3 miesięcy bez podania istotnej przyczyny, zostaje skreślony z listy.
4. O planowanej nieobecności należy uprzedzić osobę prowadzącą e-mailowo lub telefonicznie.
5. Na początku roku przygotowujemy jest terminarz występów, według którego dobierany jest repertuar i ustalany kalendarz prób.
6. Próby są prowadzone według ustalonego wcześniej planu, członkowie są uprzedzeni nad jakimi utworami będą pracować.
7. Nuty dla Zespołu są powielane w ilości zgodnej z ilością śpiewających i przechowywane w segregatorach tematycznych, które pozostają w miejscu prób. Osoby odpowiedzialne za nuty przygotowują odpowiednie materiały na każdą kolejną próbę. Każdy członek Zespołu ma obowiązek dbać o powierzona mu teczkę z nutami.
8. W miarę możliwości członkowie powinni samodzielnie przygotowywać się do zajęć (na podstawie otrzymanych materiałów nutowych i mp3 – w zakresie tekstu i kierunku melodii).
9. Ogłoszenia mogą być przekazywane na samym końcu próby.
10. Kandydaci do Zespołu przyjmowani są na 1-miesięczny okres próbny.
11. Każdy członek musi zapoznać się z regulaminem.
12. Uczestnicy zobowiązani są do przestrzegania ogólnie przyjętych norm społecznych (w tym: zakaz spożywania alkoholu, środków odurzających, palenia papierosów) w trakcie trwania zajęć i podczas wyjazdów zespołowych.